LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

Område

Handläggare
Emily Duvsten

e-post: registrator@ltu.se

Datum
2026-11-09

Dnr
LTU-4255-2026

Process
11.1 Verksamhet och förvaltningsjuridik (2020-gällande)

Adress

Remissvar över Boverkets rapport Regeringsuppdrag att ta fram förslag på hur typgodkännande av småhus kan genomföras (LI2026/01158)

Luleå tekniska universitet (LTU) har beretts tillfälle att yttra sig över Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss av Boverkets rapport *Regeringsuppdrag att ta fram förslag på hur typgodkännande av småhus kan genomföras*.

Sammanfattning

LTU avstyrker förslaget om bygglovsbefrielse för vissa enbostadshus och kan inte tillstyrka förslaget om utökat typgodkännande i nuvarande utformning.

LTU ser möjliga fördelar med enklare processer och teknisk kvalitetssäkring samt med typgodkännande av tydligt avgränsade krav. Förslagen behöver dock omarbetas för att stärka den arkitektoniska kvaliteten, säkerställa att hänsyn tas till platsens förutsättningar och ge fristående arkitekter och mindre arkitektkontor rimliga möjligheter att delta. Synpunkterna nedan beskriver vad LTU bedömer behöver göras för att förslagen ska kunna stödjas i en omarbetad form.

Bygglovsbefrielse för uppförandet av vissa enbostadshus

LTU avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning. En förprövning av husmodellens form, färg och material kan ge en grundläggande kvalitetskontroll, men säkerställer inte att huset är lämpligt på den konkreta platsen. Om kataloghus uppförs utan tillräcklig anpassning finns en risk att den arkitektoniska kvaliteten och landskapskvaliteten på landsbygden försämras.

En platsrelaterad arkitektonisk bedömning behöver därför säkerställas, särskilt med hänsyn till landskapet, befintlig bebyggelse och lokala förutsättningar. Enbart vägledning om platsanpassning är inte tillräcklig.

Typgodkännande av ytterligare krav

LTU kan inte tillstyrka förslaget i dess nuvarande utformning, men ser fördelar med typgodkännande av tydligt avgränsade krav. Typgodkännande kan även skapa nya uppdrag för

arkitekter. Samtidigt finns en risk att systemet gynnar stora kataloghustillverkare som har resurser att utveckla och marknadsföra typgodkända husmodeller. Det kan leda till att arbete flyttas från arkitekter som utformar enskilda hus och påverka mindre verksamheter inom arkitektkontors verksamhetsförutsättningar.

För att ett omarbetat förslag ska kunna stödjas behöver gränsen mellan generell kravuppfyllelse och platsrelaterad arkitektonisk bedömning tydliggöras. Systemet behöver även ge fristående arkitekter och mindre arkitektkontor rimliga möjligheter att delta samt främja arkitektutformade bostäder, variation och platsanpassning.

Övergripande synpunkter

LTU anser att reformen ska stärka den arkitektoniska kvaliteten och arkitekters medverkan. Reformen bör utformas så att kataloghus inte blir norm på bekostnad av platsanpassad gestaltning och yrkesmässig kompetens. Det kan annars påverka landsbygdens arkitektur och landskapskvaliteten.

En framtida utvärdering bör följa upp arkitektonisk kvalitet och platsanpassning, bredden i utbudet, arkitekters och mindre arkitektkontors möjligheter att delta samt eventuell marknadskoncentration.

I detta ärende har rektor Birgitta Bergvall-Kåreborn beslutat. Emily Duvsten har föredragit.